

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาตามแนวทางที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2542 : 2-26) มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข โดยยึดหลักการในการจัดการศึกษาที่สำคัญ 3 ประการ คือ เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเป็นหลักการที่สำคัญประการหนึ่ง ซึ่งจะช่วยให้การจัดการศึกษาบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2542 : 2-26) จึงกำหนดให้รัฐต้องจัดระบบ โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา โดยเปิดโอกาสให้บุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พร้อมทั้งกำหนดให้รัฐกระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเพื่อให้การบริหารและจัดการศึกษาของชาติเป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วม ดังที่กล่าวมาแล้ว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 40 (2542 : 21) จึงกำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่มีส่วนร่วมในการกำกับ และส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา

ดังนั้น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงเป็นกลุ่มบุคคลจำนวนหนึ่งซึ่งแต่งตั้งจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย โดยทำหน้าที่พิจารณา ตรวจสอบ ดำเนินการ คัดสินใจแก้ปัญหา ให้ข้อเสนอแนะและรายงานผล ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในด้านกำกับ และส่งเสริมสนับสนุนกิจการทั้งปวงของสถานศึกษา อันจะนำไปสู่คุณภาพการศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชน สังคมและประเทศ

อย่างไรก็ตาม ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2543 : 2-6) ได้กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ 7 สถานภาพ ซึ่ง สถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ก็คือ ตำแหน่งของบุคคลในสังคมที่ได้มาโดยการกระทำก่อนที่จะได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อันประกอบไปด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละสถานภาพจะเป็นผู้มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดการระดมทรัพยากรทั้งด้านความรู้ งบประมาณและประสบการณ์ต่าง ๆ มาช่วย ในการกำกับ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

จากการสังเคราะห์ลักษณะการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามโครงสร้างของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สามารถจำแนกออกได้ 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริหารและจัดการศึกษา ด้านครูคณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ด้านมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา และด้านทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านมาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นบทบาทหน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 47 (2542 : 2-26) ได้กำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ซึ่งจะช่วยให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดได้ อย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพสูงสุด

อย่างไรก็ตามการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านมาตรฐานและการประกันคุณภาพ การศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างชัดเจน เฉพาะการประกันคุณภาพภายใน เนื่องจากการประกันคุณภาพภายใน เป็นการประเมินผล และการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษา ส่วนการประกันคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินผลและการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอก (“พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ...” 2542 : 2-26)

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่จะทำให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีความมั่นใจว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทำให้ได้มาซึ่งคุณภาพการศึกษาตามที่พึงประสงค์ ดังนั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2542 : 2-26) จึงกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้ทุกสถานศึกษาจึงต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

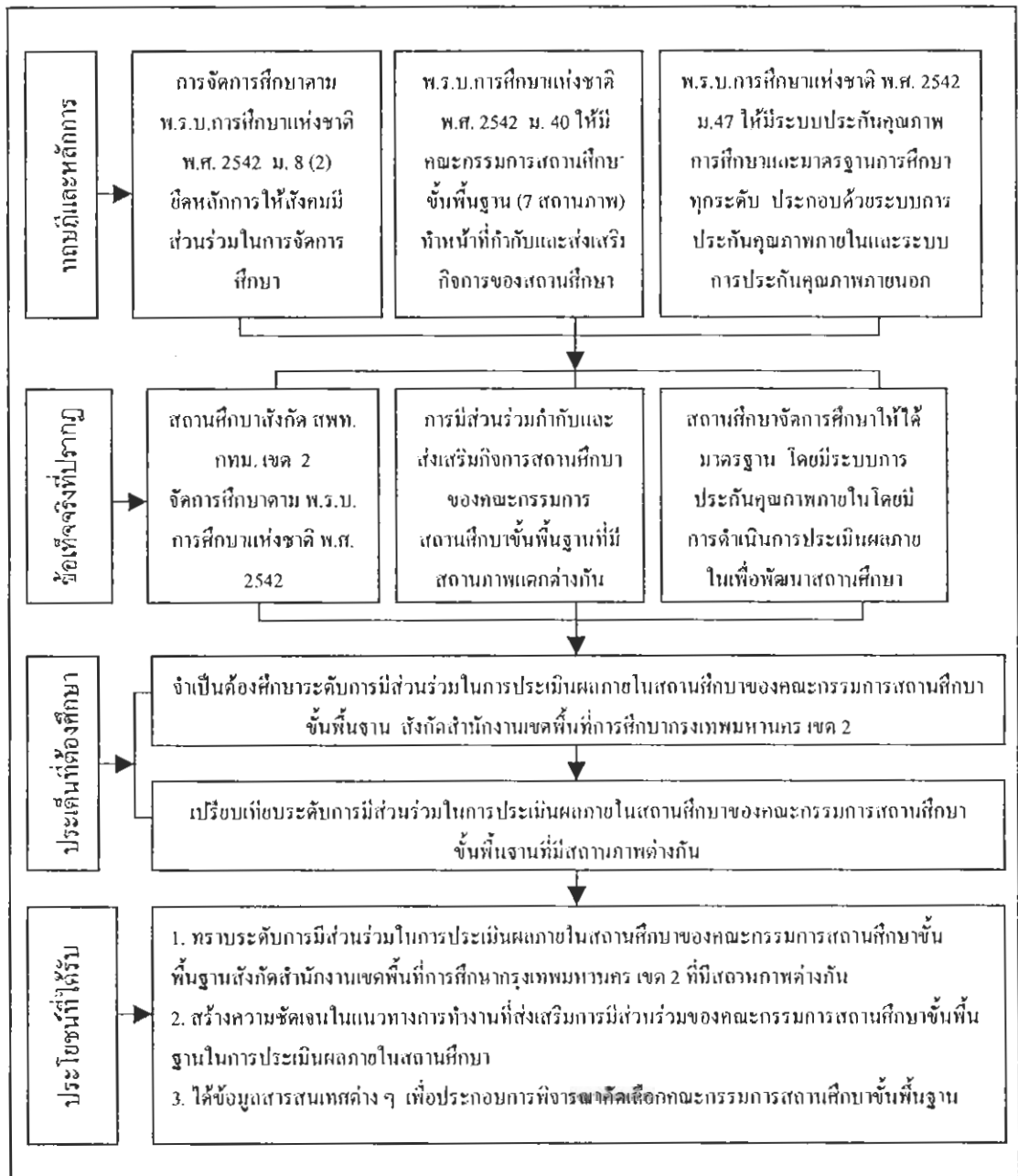
การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานสามารถจำแนกออกเป็น 3 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการควบคุมคุณภาพการศึกษา
(Quality control) การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา
(Internal quality audit and intervention) และการมีส่วนร่วมในการประเมินและรับรองคุณภาพ
การศึกษา (Quality assessment) อย่างไรก็ตามการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานถือว่ามีความสำคัญประการหนึ่งก็คือ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ทบทวน และ
ปรับปรุงคุณภาพการศึกษา เนื่องจากเป็นกระบวนการในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของ
สถานศึกษาให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
(2542 : 2-26) กำหนดให้สถานศึกษาต้องทำการประเมินผลภายใน (Internal evaluation) และ
นำเสนอผลการประเมินเป็นรายงานประจำปี (Annual report) เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การรองรับการประเมินคุณภาพ
ภายนอกต่อไป

ดังนั้น การมีส่วนร่วมในการประเมินผลภายในสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากจะช่วยให้ได้สารสนเทศของการประเมินที่
ครอบคลุมทั่วถึง และมีความน่าเชื่อถือมากกว่าการประเมินผลภายในที่ดำเนินการโดยบุคลากรของ
สถานศึกษาเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วาสนา แสงงาม (2542 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษา
รูปแบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า แนวโน้ม
รูปแบบ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของเขตพื้นที่การศึกษา
จะประกอบด้วยแนวทางในการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน คือ การควบคุมคุณภาพการศึกษา การตรวจ
สอบคุณภาพการศึกษาและการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องกำหนดมาตรฐาน
การศึกษา โดยกลุ่มบุคคลที่สถานศึกษาแต่งตั้งขึ้นประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการ
สถานศึกษา ผู้แทนครูและผู้แทนชุมชนท้องถิ่นและสถานศึกษาจะได้รับการประเมินคุณภาพภายใน
ปีละ 1 ครั้ง กลุ่มผู้ประเมิน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนจากเขตพื้นที่การศึกษา
ผู้แทนจากกรรมการสถานศึกษา และผู้แทนจากชุมชนภายในเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาจะต้อง
นำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อหาจุดเด่น จุดด้อย และปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

จากรายละเอียดข้างต้น สรุปได้ว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มี
หลักการให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยกำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานมีหน้าที่กำกับและส่งเสริมกิจการของสถานศึกษา และสถานศึกษาต้องจัดการศึกษาให้มี
คุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อ
พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ซึ่งในสภาพปัจจุบัน สถานศึกษาได้ดำเนินการตาม

หลักการดังกล่าว และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานก็เข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษา แต่ในด้านการประเมินผลภายในสถานศึกษา ยังไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในเรื่องดังกล่าว ตลอดจนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งประกอบด้วยบุคคล 7 กลุ่ม ที่มีสถานภาพแตกต่างกันก็ไม่มีข้อมูลที่ชี้ชัดถึงความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลภายในสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละสถานภาพ นอกจากนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นมาใหม่ ยังไม่มีข้อมูลในเรื่องดังกล่าว จึงต้องทำการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลภายในสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อนำผลการวิจัยมากำหนดแนวทางการทำงานที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละสถานภาพ ซึ่งสรุปเป็นประเด็นนำไปสู่กรอบความคิดในการวิจัยตามภาพประกอบ ดังนี้

ภาพประกอบ 1 สรุปประเด็นสู่กรอบความคิดในการวิจัย

คำถามการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยตั้งคำถามการวิจัยไว้ ดังนี้

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 มีส่วนร่วมในการประเมินผลภายในสถานศึกษาระดับใด

2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ที่มีสถานภาพต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลภายใน สถานศึกษาแตกต่างกันหรือไม่

จุดมุ่งหมายการวิจัย

ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายในการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลภายในสถานศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลภายในสถานศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 2 ที่มีสถานภาพแตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ใช้เป็นข้อมูล ประกอบการพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมกับการเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และยังสามารถศึกษากิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องดำเนินการในระบบการประเมินผลภายในสถานศึกษา นอกจากนั้นยังนำผลการวิจัยมาใช้ปรับปรุง พัฒนาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพอย่างแท้จริง

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1. หน่วยในการวิเคราะห์ คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 2 จำนวน 645 คน
  - 2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 2 ที่ได้รับการสุ่มมาโดยวิธีการสุ่มแบบ แบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling Technique) จำนวน 165 คน
3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 7 กลุ่ม ได้แก่ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้บริหารสถานศึกษา

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลภายในสถานศึกษา

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาและเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลภายในสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 2 ที่มีสถานภาพต่างกัน โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

4.1 การประเมินผลภายในสถานศึกษา ศึกษาตามแนวทางของระบบการประเมินผลภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ซึ่งออกแบบโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 24-26) ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น 12 กิจกรรม ดังนี้

4.1.1 การเตรียมความพร้อม

4.1.2 การศึกษาสภาพและผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

4.1.3 การทำความเข้าใจกับบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพและการดำเนินงานของสถานศึกษา

4.1.4 การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมิน

4.1.5 การกำหนดกรอบการประเมิน

4.1.6 การกำหนดเกณฑ์การประเมิน

4.1.7 การกำหนดวิธีการที่ใช้ในการประเมิน

4.1.8 การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1.9 การวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของสถานศึกษา

4.1.10 การกำหนดแนวทางการพัฒนาสถานศึกษา

4.1.11 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

4.1.12 การใช้ประโยชน์จากการประเมินตนเอง

4.2 การมีส่วนร่วม ศึกษาตามแนวคิดที่บูรณาการมาจากนักวิชาการต่าง ๆ เช่น โคเฮน และอัฟฮ็อฟ (Cohen and Uphott. 1980 : 35) ; ปธาน สุวรรณมงคล (2539 :16) และเจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2539 : 17) โดยมีลักษณะที่สำคัญคือ มีบุคคลหรือกลุ่มบุคคล มีการเกี่ยวข้องที่สามารถ

กระทำกิจกรรมร่วมกันอย่างแท้จริงเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งแยกเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมได้ 5 รูปแบบ คือ

4.2.1 การมีส่วนร่วมศึกษาปัญหา หมายถึง ร่วมศึกษาข้อมูล ค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหา ตลอดจนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดความต้องการและร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการนั้น ๆ

4.2.2 การมีส่วนร่วมวางแผน หมายถึง ร่วมในการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ เป้าหมาย กำหนดภารกิจของงาน กำหนดมาตรฐานและเกณฑ์ชี้วัดของงาน ร่วมกำหนดวิธีการ แผนปฏิบัติงานและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ตลอดจนกำหนดทรัพยากรและแหล่งทรัพยากรที่จะใช้ ในแต่ละภารกิจ

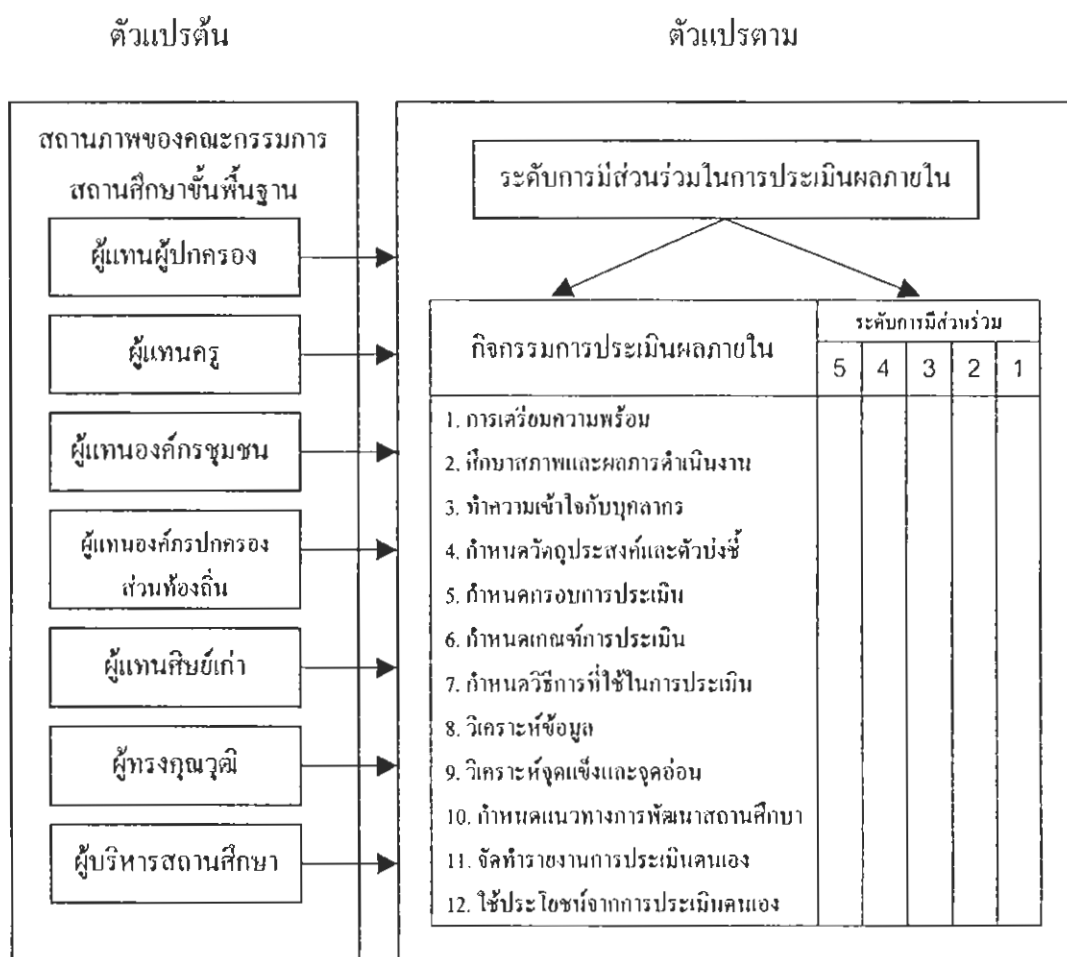
4.2.3 การมีส่วนร่วมปฏิบัติงาน หมายถึง ร่วมมีส่วนดำเนินงานในภารกิจของงาน ร่วมทำประโยชน์ให้เกิดแก่งาน โดยการร่วมช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์และแรงงาน หรือโดยการประสานงาน ตลอดจนการดำเนินงานขอความช่วยเหลือจากภายนอก เป็นต้น

4.2.4 การมีส่วนร่วมกำกับ ติดตามผล หมายถึง ร่วมในการควบคุม ประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาหรือกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติไว้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป ตลอดจนมีการประเมินว่างานหรือภารกิจที่ดำเนินการนั้นบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายหรือไม่ มีปัญหาอะไรบ้างที่ต้องนำมาปรับปรุงแก้ไข

4.2.5 การมีส่วนร่วมรับประโยชน์ หมายถึง ร่วมรับการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วยผลประโยชน์ของภารกิจนั้น ผลประโยชน์ของภารกิจนี้รวมทั้งผลที่เป็นประโยชน์ในทางบวกและทางลบ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ เป็นโทษต่อบุคคลและสังคมด้วย

จากกรอบแนวความคิดของระบบการประเมินผลภายในสถานศึกษา จำนวน 12 กิจกรรมและรูปแบบการมีส่วนร่วมทั้ง 5 รูปแบบดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ภารกิจที่ต้องดำเนินการในแต่ละกิจกรรม แล้วกำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับภารกิจต่าง ๆ ในแต่ละกิจกรรม และในแต่ละกิจกรรมอาจจะมีส่วนร่วมหลายรูปแบบ หรือรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งก็ได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับภารกิจของแต่ละกิจกรรม เช่น กิจกรรมที่ 1 การเตรียมความพร้อม ภารกิจศึกษา ข้อมูลพื้นฐานบุคลากรด้านต่าง ๆ รูปแบบการมีส่วนร่วมในภารกิจนี้ก็คือร่วมศึกษา ปัญหา เป็นต้น ซึ่งสามารถสรุปเป็นภาพประกอบได้ดังนี้

ภาพประกอบ 2 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

1. ระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลภายในสถานศึกษา หมายถึง ปริมาณความมากน้อยในการที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมกับการศึกษาในการจัดเก็บ รวบรวม ข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษากับวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่กำหนดไว้ล่วงหน้า อย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน ซึ่งจำแนกระดับการมีส่วนร่วมเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด และวัดระดับการมีส่วนร่วมได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง กลุ่มบุคคลจำนวนหนึ่งซึ่งแต่งตั้งจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 โดยมีหน้าที่พิจารณา ตรวจสอบ